Bir Sure Tanıyorum: Maûn Suresi ve Anlamı (Riya, Yetim Hakkı, Yardımlaşma Bilinci) ile 2. Ünite Genel Değerlendirmesi (8.2.5)

Maûn suresini doğru bir şekilde okur, anlamını açıklar ve surede geçen temel kavramları (din/hesap günü, yetim, riya, maûn) yorumlar (8.2.5). · Maûn suresinde eleştirilen davranışları (yetimi itip kakma, yoksulu gözetmeme, ibadette gösteriş/riya yapma ve yardımı esirgeme) analiz eder (8.2.5). · Zekât, infak ve sadaka ibadetlerinin bireysel-toplumsal faydalarını, Hz. Şuayb'ın (as) dürüst ticaret ilkelerini ve Maûn suresinin mesajlarını bütüncül olarak değerlendirir (8.2.1–8.2.5).

HATIRLAYALIM

- **Maûn suresi** Kur'an-ı Kerim'in 107. suresidir; Mekke döneminde inmiştir, **7 ayettir** ve adını son ayette geçen **«el-mâûn»** (yardım, zekât, komşuluk ve ev gereçleri) kelimesinden alır.
- Surede **dini (ahiret ve hesap gününü) yalanlayanların** özellikleri: **yetimi itip kakmak** ve **yoksulu doyurmaya teşvik etmemek** olarak açıklanır.

1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki Maûn suresi kavramlarını sağ sütundaki anlamlarıyla eşleştiriniz.

c 1. Yükezzibü bi'd-dîn (Dini yalanlamak)	a) İbadetleri ve hayırları Allah rızası için değil insanlara beğendirmek için yapmak
b 2. Yedü'ul-yetîm (Yetimi itip kakmak)	b) Babası vefat etmiş korumasız çocuğu hor görmek ve hakkını yemek
a 3. Yürâûn (Riya / Gösteriş yapmak)	c) Ahiret ve hesap gününü inkâr ederek sorumluluktan kaçmak

2 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki Maûn suresi çözümleme kartlarına göre ayetlerde eleştirilen davranışı ve müminin takınması gereken doğru tutumu

Ayet 2: Yetimi İtip Kakar Erdem: Yetimi Korumak	Ayet 3: Yoksulu Gözetmez Erdem: İnfaka Teşvik
Ayet 6: Gösteriş Yaparlar Erdem: İhlas (Samimiyet)	Ayet 7: Yardımı Esirgerler Erdem: Cömertlik / Maûn

Maûn Suresi Ayeti	Eleştirilen Tutum	İstenen Ahlaki Erdem
1. Ayet 2: Yetimi itip kakar	Yetimi hor görmek	Yetimi korumak ve gözetmek
2. Ayet 3: Yoksulu doyurmaya önayak olmaz	Yoksula duyarsız kalmak	İnfak ve yardımlaşmaya teşvik
3. Ayet 6: Onlar gösteriş yaparlar	Riya (Gösterişçilik)	İhlas (Samimiyet)
4. Ayet 7: Hayra (yardıma) مانع olurlar	Maûn'u (yardımı) esirgemek	Cömertlik ve paylaşma

3 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun kavramlarla tamamlayınız.

hesap | sadaka-i cariye | öşür | ihlas

1. Maûn suresinin ilk ayetinde geçen «dîn» kelimesi ahiretteki **hesap** ve ceza gününü ifade eder.
2. İbadet ve yardımlarda gösterişten (riyadan) uzak durarak yalnız Allah'ın (cc) rızasını gözetmeye **ihlas** denir.
3. İnsanın ölümünden sonra da sevabı devam eden okul, çeşme, hastane gibi kalıcı hayırlara **sadaka-i cariye** denir.

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki Maûn suresi 1–3. ayetler kartına göre «dini (hesap gününü) yalanlayan» kişilerin iki belirgin davranışı hangisidir?

Maûn Suresi 1–3. Ayetler Meali

«1. Gördün mü, o hesap ve ceza gününü (dini) yalanlayanı!
2. İşte o, yetimi itip kakan,
3. Yoksulu doyurmaya teşvik etmeyen kimsedir.»

A Ticarette ölçü ve tartıyı tam yapmak ve borçluya süre tanımak	B Yetimi itip kakmak ve yoksulu doyurmaya teşvik etmemek
C Mallarını gizlice infak etmek ve vakıf eserleri kurmak	D Namazlarını vaktinde ve huşu içinde cemaatle kılmak

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Maûn suresi ve Zekât-Sadaka ünitesiyle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Maûn suresi, gerçek dindarlığın yalnız şekilsel ibadetle değil yetim ve yoksulu gözetmekle tamamlandığını vurgular.	☑	☐
İbadetleri insanların övgüsünü kazanmak amacıyla yapmaya İslam ahlakında «ihlas» adı verilir.	☐	☑
Medyen halkına gönderilen Hz. Şuayb (as), kavmini tevhide ve ölçü-tartıda dürüstlüğe davet etmiştir.	☑	☐
Zekât verirken yoksulun onurunu incitecek şekilde başa kakmak ve gösteriş yapmak zekâtın sevabını artırır.	☐	☑

6 KISA CEVAP

Görseldeki karşılaştırma kartından yararlanarak ibadet ve yardımlaşmada **riya** ile **ihlas** kavramları arasındaki farkı kısaca yazınız.

RİYA (Gösterişçilik)	İHLAS (Samimiyet)
• İnsanlar görsün ve övsün diye • İbadetin sevabını yok eder • Maûn 6. ayette kınanır	• Yalnız Allah (cc) rızası için • İbadeti anlamlı ve makbul kılar • Gizli ve incitmeden yardım

Riya, ibadet ve yardımı insanlara gösteriş ve çıkar için yapmaktır.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki Maûn suresi 4–7. ayetler kartında geçen «Veyl (Yazıklar olsun) o namaz kılanlara ki...» uyarısının sebebi

Maûn Suresi 4–7. Ayetler Meali

«4–5. Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, onlar namazlarını ciddiye almazlar.

6. Onlar (namazlarıyla) gösteriş (riya) yaparlar.

7. Ufacık bir yardıma (zekâta / maûn'a) bile engel olurlar.»

(A) Namazlarını cemaatle camide kılmaya özen göstermeleri

(B) Namazlarının özünden gafil olup gösteriş (riya) yapmaları ve yardımı esirgemeleri

(C) Zekât ve sadakalarını ihtiyaç sahiplerine gizlice ulaştırmaları

(D) Yetim ve yoksulların sofralarını kendi aileleriyle paylaşmaları

8 SIRALAMA

Görseldeki Maûn suresinin Arapça okunuş dizelerini suredeki ayet sırasına göre 1'den 4'e kadar sıralayınız.

Ayet 1–2	Ayet 3	Ayet 4–5	Ayet 6–7
Era'eytellezî...	Ve lâ yehuddu...	Feveylün li'l...	Ellezîne hüm...

3 Feveylün li'l-musallîn. Ellezîne hüm an salâtihim sâhûn. (4–5. ayetler)

4 Ellezîne hüm yürâûn. Ve yemneûne'l-mâûn. (6–7. ayetler)

2 Ve lâ yehuddu alâ ta'âmi'l-miskîn. (3. ayet)

1 Era'eytellezî yükezzibü bi'd-dîn. Fezâlikellezî yedü'ul-yetîm. (1–2. ayetler)

9 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki Bakara suresi 264. ayet ile Maûn suresi 6. ayet birlikte değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılır?

Bakara Suresi 264. Ayet	Maûn Suresi 6. Ayet
«Sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın...»	«Onlar ibadetlerinde gösteriş (riya) yaparlar ve yardımı esirgerler.»

(A) Gösteriş (riya) ve başa kakma yapılan ibadet ve sadakaların Allah katında değeri kalmaz.

(B) Yardımların geçerli olması için mutlaka herkesin önünde ilan edilmesi gerekir.

(C) Yoksullara yardım etmek yalnızca peygamberlere farz kılınmış bir görevdir.

(D) Zekât verirken malın en kalitesiz ve değersiz kısmını seçmek sünnettir.

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki 2. ünite değerlendirme şemasında verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

Altın ve Ticaret Malları	Toprak Ürünleri (Öşür)
Zekât Oranı: 1/40 (%2,5)	Yağmurla: 1/10 · Masraflı: 1/20
Fıtır Sadakası (Fitre) (?)	**Tevbe Suresi 60. Ayet**
Kurban Bayramı'nda Zenginlere?	Zekât Verilecek 8 Sınıf

(A) Altın, gümüş, nakit para ve ticaret mallarında zekât oranı $\frac{1}{40}$ (%2,5)'tir.

(B) Toprak ürünlerinden alınan zekâta «öşür» denir ve yağmur suyuyla sulananlarda $\frac{1}{10}$ verilir.

(C) Fıtır sadakası (fitre) yalnızca Kurban Bayramı'nın üçüncü günü zenginlere verilir.

(D) Tevbe suresi 60. ayette zekâtın kimlere verileceği 8 sınıf olarak açıklanmıştır.

11 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle Maûn suresinin son kelimesinin anlamı olan «ihtiyaç sahiplerine el uzatma,

Babası vefat etmiş olan ve Maûn suresinde korunması emredilen çocuk	Y E T İ M
Allah (cc) rızası için yapılan her türlü maddi ve manevi iyilik	S A D A K A
İbadetleri gösteriş amacıyla yapma anlamına gelen kavram	R İ Y A
Maûn suresinin 1. ayetinde «hesap ve karşılık günü» anlamında geçen kelime	D İ N
Bir malı Allah yolunda toplumun kalıcı hizmetine bağışlayan hayır kurumu	V A K I F
Kur'an-ı Kerim'in 107. suresine adını veren «yardım ve zekât» anlamındaki kelime	M A Û N

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

YARDIM

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki Maûn suresi mesaj panosundan hareketle, namaz kıldığı hâlde komşusunun açlığına ve yetimin sıkıntısına

Maûn Suresinin Temel Mesajı: İbadet ve Ahlak Bütünlüğü

Samimi İbadet (Namaz) + Sosyal Sorumluluk (Yetim/Yoksul/Maûn)

İbadet, insanı merhametli ve yardımsever kıldığı ölçüde amacına ulaşır.

Maûn suresine göre ibadet yalnız şekilden ibaret değildir.